

— **अन्वव** 1) *entlassen nach* — *hin*: वार्तं प्राणमन्ववसृजतात् TBr. 3, 6, 2. रुद्रं प्रजा अन्ववसृजेत् TS. 6, 5, 5. — 2) *pass. in's Leben treten nach* TS. 7, 1, 4. 5. — Vgl. **अन्ववसर्ग**.

— **अन्वव** 1) *entlassen* —, *entsenden nach*: समुद्रम् AV. 16, 1, 6. *hinschleudern*: शरम् MBh. 7, 5082. *अस्त्राणि* R. Gorr. 1, 53, 23. — 2) *loslassen, schiessen lassen*: स्वरुमीन् MBh. 12, 3295.

— **उपाव** 1) *losschiessen* TS. 6, 4, 21, 3. — 2) *gehen lassen zu* (dat.), *zulassen*: मात्रे वृत्तम् TS. 1, 7, 2, 3. 6, 2, 3. *उपावस्त्राक्* 21, 3. TBr. 2, 1, 2, 3. Ait. Br. 5, 27. Çat. Br. 1, 5, 2, 20. *उपावसृष्ट* heisst daher auch die *Milch der Kuh zu der Zeit, wo das Kalb zugelassen wird* (vgl. *उपसृष्ट*), Ait. Br. 5, 26. — 3) *befördern zu, übergeben an* (acc.) RV. 1, 142, 11. **अव** सूत्रोप देवान् (रुविः) 3, 4, 10. 10, 110, 10.

— **न्यव** *aus sich entlassen in* (loc.): रेतः कुम्भे R. 7, 56, 21.

— **प्रत्यव** 1) *schleudern auf* (loc.): शक्तिं दैत्येन्द्रे Hariv. 13321. — 2) *wieder überlassen* Çat. Br. 4, 5, 1, 7.

— **व्यव** 1) *schleudern auf* (gen.): शैलशिखरम् MBh. 3, 14253. — 2) *niedersetzen*: कलशम् MBh. 3, 10438. — 3) *entlassen, wegschicken*: देवताः Çat. Br. 1, 9, 2, 27. 4, 3, 1, 26. 4, 4, 5. 6, 2, 2, 38. — 4) *vertheilen, spenden* P. 5, 4, 2. — 5) *hängen* —, *befestigen an*: सज्यमस्य धनुः काष्ठे व्यावसृजत (wohl °सृजत zu lesen; vgl. सर्ज 10), **व्यव**-, **समव**- und **समा-सर्ज** MBh. 8, 959. — Vgl. **व्यवसर्ग**.

— **समव** 1) *schleudern*: शरवर्षं किराते MBh. 3, 1586. — 2) *loslassen, seinem Schicksal überlassen*: (नदी) स्थलस्थं तमृषिं कृत्वा विपाशं समवासृजत् MBh. 1, 6749. (तम्) बद्धेऽप्ये परित्यज्य गङ्गायां समवासृजत् 4205. — 3) *weglassen* Ait. Br. 4, 13. — 4) *aufbürden*: गुरुं भारं सौभद्रे समवासृजत् (wohl °सृजत् zu lesen; vgl. सर्ज 10), **अव**-, **व्यव**- und **समा-सर्ज** MBh. 7, 1518. — Vgl. **समवसर्ग**, **समवसृज**.

— **आ** 1) *herschliessen*: अस्तैव विध्य दिव आ सृजानः RV. 10, 89, 12. — 2) *giessen auf, in, begiessen; einschenken*: सोमं पवित्रे RV. 9, 16, 3. 62, 21. **आ** यो गोभिः सृज्यत श्रोत्रधृष्टा 84, 3. 95, 1. एमेनं सृजता सुते मन्दिमिन्द्राय 1, 9, 2. — 3) *zulassen zu* (loc.): अग्निर्वन आ सृज्यमानः RV. 9, 88, 5. अत्यो न क्रौटो हरिरा सृजानः equus admissus 97, 18. — 4) *verzieren mit* (instr.): आ रुक्मैर्हृष्टीरसृजत RV. 5, 52, 6. — 5) *herbeischaffen*: आसृज याव्याः Kāṭi. Ça. 10, 4, 9.

— **अध्या** *herlenken auf*: आ हरयः ससृजिरे ऽरुषीरधि बर्हिषि RV. 8, 58, 5.

— **उपा** *richten an* RV. 8, 27, 11.

— **समा** 1) *anhängen, befestigen an* (loc.): तस्य राजा धनुष्कोट्या सर्वं स्कन्धे समासृजत् (richtiger °सृजत् ed. Bomb.) MBh. 1, 1699. चौरमेकं स्वस्मिन्स्कन्धे समासृजत् R. Gorr. 2, 37, 12. स्कन्धे मृतं समास्त्राक्षीत्यवगम् (wohl °साङ्गीत् zu lesen) MBh. 1, 1703. — 2) *Jmd* (loc.) *übergeben* Hariv. 6434 (wohl °सृजत् zu lesen). पुत्रे राज्यं समासृज्य (v. l. °सज्य) M. 9, 323.

— **उद्** 1) *schleudern*: बाणान् u. s. w. MBh. 5, 7045. 7, 8853. 14, 2208 (wohl अर्जुने zu lesen; अर्जुनः ed. Bomb.). Bhaṭṭ. 14, 45. कालोत्सृष्टा प्रज्वलितामिवोत्काम् MBh. 5, 7205. वज्रम्, वागवज्रम् R. 2, 103, 2. बुद्धिर्बुद्धिमतोत्सृष्टा (als Geschoss gedacht) Spr. (II) 1350. शापम् MBh. 13, 335. क्रोधम् R. 1, 21, 7 (22, 7 Gorr.). मयि 64, 3 (med.). — 2) *ausgiessen*: एकाञ्जलिम् Āc. Grh. 4, 4, 10. *aus sich entlassen, von sich geben*: वर्षं

निगृह्णाम्युत्सृजामि च Bhāg. 9, 19. गर्भम् MBh. 13, 4078 (med.). बाष्पम् Thränen vergiessen MBh. 3, 2706. 2949. 5, 6049. R. 2, 72, 22. नेत्राभ्याम् R. Gorr. 2, 114, 13. वाग्विषम् Spr. (II) 775. दिग्दक्षिणा गन्धवक् मुखेन व्यलीकनिःश्वासमिवोत्सर्ज Kumāras. 3, 25. पुरीषम् Pañāt. 192, 1. Sarvadarśana. 39, 13. मूत्रस्रष्टुपुरीषाणि वारिणि Mārka. P. 14, 79. मेरुधातुम् MBh. 5, 7153. सकृद्गुणमुत्सृष्टमादत्ते हि रसं रविः Ragh. 1, 18. गङ्गायां तेजः (semen) R. 1, 38, 11. so v. a. ertönen lassen: उच्चैः स्विष्टकृतमुत्सृजति TBr. 1, 3, 2, 6. वाचम् Çāṅkh. Ça. 5, 9, 28. 18, 1, 2. गिरं मन्दम् MBh. 13, 34. — 3) *Etwas abwerfen, fortwerfen, ablegen, fahren lassen* (aus der Hand): सर्वगात्रेभ्यो भूषणानि MBh. 3, 2301. 17, 20. R. 2, 8, 1. Ragh. 4, 54. वासांस्याभरणानि च MBh. 3, 8577. धनुः 5, 7237. 7, 9288. शस्त्रं हस्तः R. Gorr. 1, 57, 24. Mārka. 18, 21. Ragh. 3, 60. मूलमुत्सृज्य कस्माच्च शाखास्विच्छसि लम्बितुम् R. Gorr. 1, 60, 3. 2, 74, 10. Vikr. 70, 8. 94. रातसं व्यसृज्य MBh. 3, 452. उत्सृज्य फलपत्राणि पादपः 13, 268. *abnehmen*: वैदेह्या भारम् R. Gorr. 2, 116, 8. *absetzen* —, *niederlegen* —, *hinwerfen* —, *aussetzen in, auf* (loc.): अन्तेत्रे बीजम् M. 10, 71. जले कुमारम् MBh. 1, 2774. fg. अमिषं भूमौ 6154. तमेवाकाशगा देवि (सरस्वति) मेधेषूत्सृजते पयः 9, 2388. गर्हणे ऽग्निम् Spr. (II) 2537. स्मशाने मृतम् Verz. d. Oxf. H. 53, 6, 30. Spr. (II) 4938. भूमौ भूषणम् R. 4, 5, 19. Mārka. P. 22, 38. 51, 106 (med.). मयूरपक्षि भवने Kām. Nitis. 7, 14. गिरिं जलात्ते Bhāg. P. 8, 6, 39. नदीतीये शफरीम् 24, 13. 24. शास्त्राणि परमब्रह्मविद्यायामुत्कावत् Amṛtanāḍop. in Ind. St. 9, 24. *aussetzen* beim Spiel u. s. w. AK. 3, 4, 28, 49. — 4) *ausstrecken, ausbreiten*: अङ्गुष्ठौ Kāṭi. Ça. 7, 3, 10. एकैकामङ्गुलिम् WEBER, Pratiśāh. 92. उत्सृष्टदीर्घोर्मिभुजिः Bhāg. P. 3, 13, 29. वेलानिलस्पर्शोत्सृष्टधनपटायम् Rāśa-Tar. 4, 535. — 5) *herauslassen* (z. B. aus dem Stalle), *freilassen, freigeben, öffnen*: गवां गोत्रम् RV. 2, 23, 18. 6, 17, 6. 32, 2. उत्सृष्टाः 3, 31, 11. 39, 4. 7, 81, 2. 10, 67, 8. Ait. Br. 7, 16. कंसम् MBh. 3, 2093. 2617. 2948. R. 3, 7, 22. Çāk. 94, 14. नीलं वृषम् Spr. (II) 1475. राक्षसं यवतेत्रेषु Pañāt. 224, 4. *freilassen zum Opfer bestimmte Thiere* TS. 5, 1, 8, 3. 2, 5, 3. Çat. Br. 3, 3, 2, 19. 7, 2, 8. 5. 2, 2, 7. Āc. Ça. 10, 6, 2. Grh. 4, 8, 36. fg. Kāṭi. Ça. 4, 10, 2. 16, 3, 15. 24. 5, 28. Pañāt. Br. 15, 10, 11. Jāñ. 2, 463. Ragh. 3, 39. Bhāg. P. 9, 8, 8. स्वरोत्सृष्ट vom Fieber befreit Suçr. 2, 412, 12. — 6) *Jmd entsenden*: कुमारिपुरं ताम् MBh. 4, 309. *Jmd entlassen, verabschieden* 13, 1874. Spr. (II) 4888. यजमानमेव तद्वन्धुताया नोत्सृजति *nicht entlassen aus* so v. a. *festhalten in* Ait. Br. 2, 4. *pass. entlassen* —, *entbunden werden von* Çāṅkh. Ça. 1, 15, 18. 2, 15, 8. 3, 14, 14. — 7) *Jmd verlassen, im Stich lassen* M. 9, 171. Jāñ. 2, 132. MBh. 1, 6138. fg. 3, 2323. 2360. 2366. 2608. 2972. Spr. (II) 4053 (med.). R. Gorr. 2, 8, 3. 39, 34. 59, 13. 3, 65, 14. 5, 1. 74. Suçr. 1, 290, 12. Varāh. Bh. 24 (22). 8. Bhāg. P. 4, 29, 61. einen Kranken (aufgeben) Suçr. 2, 514, 11. *Jmd übergehen, verschmähen, nicht beachten*: मया हि देवानुत्सृज्य वृत्स्वम् MBh. 3, 2976. Hariv. 1374. 7162. *Etwas verlassen, aufgeben*: फालकृष्टम् M. 6, 16. रूपम् MBh. 7, 1685 (med.). संप्रामम् Mārka. P. 13, 12. प्लवम् R. 2, 55, 22 (55, 15 Gorr.). सन्ता, श्रोतस्सृजुर्वतान् 97, 5 (106, 3 Gorr.). तमावासम् 108, 2. Ragh. 4, 76. Spr. (II) 1226. 7224. Çāk. 70. Kathās. 11, 46. Prabh. 83, 6. Rāśa-Tar. 3, 287. Bhāg. P. 1, 18, 6. 3, 4, 12. 8, 11, 16. 9, 11, 80. Pañāt. 170, 24. तनुम् Jāñ. 3, 259. Bhāg. P. 1, 6, 8. 3, 19, 28. 5, 8, 30. 9, 2. 9, 13, 6. प्राणान् Maitrājup.